

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 22 stycznia 2025 r.

Poz. 736

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PNIK-I.4131.1035.2024 WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

z dnia 16 stycznia 2025 r.

Rada Powiatu Radomszczańskiego

Na podstawie art. 79 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907)

stwierdzam nieważność:

§ 3 w zakresie wyrazów „z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 roku” uchwały Nr XI/94/2024 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na terenie Powiatu Radomszczańskiego w 2025 roku.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 18 grudnia 2024 r. Rada Powiatu Radomszczańskiego podjęła uchwałę Nr XI/94/2024 w sprawie ustalenia wysokości opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na terenie Powiatu Radomszczańskiego w 2025 roku. Uchwała ta została doręczona organowi nadzoru w dniu 20 grudnia 2024 r.

Podjęcie przedmiotowej uchwały budziło wątpliwości organu nadzoru, co spowodowało wszczęcie postępowania nadzorczego i skierowanie do Rady Powiatu Radomszczańskiego zawiadomienia z dnia 2 stycznia 2025 r. znak: PNIK-I.4131.1035.2024.

Pismem z dnia 9 stycznia 2025 r. znak: BR.0711.17.2024 Przewodnicząca Rady Powiatu przesłała wyjaśnienia do ww. zawiadomienia, które jednakże nie zostały uznane przez organ nadzoru za wystarczające.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

Zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) akty normatywne, zawierające przepisy powszechnie obowiązujące, ogłaszane w dziennikach urzędowych wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ich ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy, zaś stosownie do ust. 2 w uzasadnionych przypadkach akty normatywne, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Wskazany przepis wprowadza tzw. zasadę nieretroaktywności aktów prawnych w polskim porządku prawnym (lex retro non agit). Zasada ta wynika z przepisu art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. Wyjątek od tej zasady wprowadza art. 5 tejże ustawy, zgodnie z którym przepisy art. 4 nie wyłączają możliwości nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie. Wskazanymi przepisami ustanowiona została zasada obligująca do ogłaszania

aktów normatywnych z co najmniej 14-dniowym *vacatio legis*. Wskazano również wyjątki pozwalające na: 1) skrócenie *vacatio legis* poniżej 14 dni, 2) pominięcie *vacatio legis*, 3) nadanie aktowi wstecznej mocy obowiązującej. Wymogiem, jaki stawia się prawodawcy chcącemu skrócić *vacatio legis* jest „uzasadniony przypadek”. Oznacza to, że taki zabieg nie leży w swobodzie działania organu prawodawczego. Nie może on podjąć arbitralnej decyzji o ustaleniu *vacatio legis* krótszego niż nakazuje ustawa. Może to uczynić jedynie, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności uzasadniające skrócenie terminu pomiędzy ogłoszeniem aktu, a jego wejściem w życie. Organ prawodawczy, skracający *vacatio legis* stanowionego przez siebie aktu, zobowiązany jest do wykazania uzasadnienia takiego działania. Właściwym do tego miejscem jest uzasadnienie samego aktu normatywnego. Od prawodawcy lokalnego należy bowiem wymagać, by przedstawił przekonujące uzasadnienie dla danego przypadku skrócenia okresu *vacatio legis* i wykazał w nim argumenty umożliwiające takie działanie.

Rada Powiatu Radomszczańskiego w uchwale Nr XI/94/2024 podjętej w dniu 18 grudnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na terenie Powiatu Radomszczańskiego w 2025 roku, w § 3 postanowiła, że uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 roku. Postanawiając, że uchwała ta wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego – ale z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 r., rada skróciła okres *vacatio legis* wejścia w życie postanowień uchwały. Przedmiotowa uchwała opublikowana została bowiem w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego w dniu 31 grudnia 2024 r. (poz. 10952).

W złożonych przez Przewodniczącą Rady Powiatu Radomszczańskiego wyjaśnieniach wskazano, że regulacja § 3 została wprowadzona do uchwały w oparciu o art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, co wynikało z konieczności zapewnienia sprawnej realizacji zadań powiatu, o których mowa w art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251) tj. usuwania pozostawionych na drogach pojazdów oraz ich przechowywania – już od dnia 1 stycznia 2025 r. Wyjaśniono również, że realna wysokość kosztów usuwania i przechowywania pojazdów została ustalona dopiero w dniu 5 grudnia 2024 r., kiedy to zawarto umowę z podmiotem wykonującym ww. usługi na rzecz Powiatu Radomszczańskiego w 2025 r. Natomiast przedmiotowa uchwała podjęta została na pierwszej (po zawarciu umowy) sesji, która miała miejsce w dniu 18 grudnia 2024 r.

W ocenie organu nadzoru Rada Powiatu Radomszczańskiego nie wykazała w przedmiotowej sprawie, aby zostały spełnione przesłanki skrócenia okresu *vacatio legis* wejścia w życie postanowień uchwały, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. W szczególności rada nie wykazała, aby zachodziła konieczność ochrony istotnego dobra i realizacji wartości konstytucyjnej, ocenianej jako ważniejsza od wartości chronionej zakazem retroakcji. Zdaniem organu nadzoru nie można uznać za usprawiedliwienie skrócenia *vacatio legis* fakt zawarcia umowy, ustalającej realną wysokość kosztów usuwania i przechowywania pojazdów, dopiero w dniu 5 grudnia 2024 r. Brak zapobiegliwości organu powiatu i zbyt późne podjęcie uchwały nie może stanowić usprawiedliwienia dla stosowania przepisów ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Stanowisko takie znalazło potwierdzenie w judykaturze, np. wyrok NSA z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt I OSK 96/14; wyrok WSA w Szczecinie z dnia 6 czerwca 2019 r., sygn. akt II SA/Sz 402/19. Z zasady demokratycznego państwa prawnego wynika zakaz obarczania obywateli skutkami zaniedbań organów władzy publicznej, jak postanowił NSA w wyroku z dnia 2 kwietnia 2014 r., I OSK 96/14. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że skrócenie okresu *vacatio legis* w przypadku badanej uchwały narusza zasady przyzwoitej legislacji i powoduje, że adresaci norm prawnych zostali pozbawieni przewidzianego ustawowo okresu na dostosowanie się do obowiązującego prawa. Należy wykluczyć możliwość skracania *vacatio legis* w stosunku do uchwał nakładających na adresatów obowiązki, zwiększających obciążenia, pozbawiających nabytych uprzednio uprawnień czy ograniczających te uprawnienia (M. Paczocha: Ogłaszanie samorządowych aktów prawnych, FK.2001.5.35).

Reasumując, § 3 uchwały Nr XI/94/2024 Rady Powiatu Radomszczańskiego z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na terenie Powiatu Radomszczańskiego w 2025 roku, w części dotyczącej wyrazów „z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 roku”, w istotny sposób narusza prawo tj. art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, co powoduje konieczność stwierdzenia nieważności przedmiotowej uchwały w zakresie wskazanym w petitum rozstrzygnięcia nadzorczego.

Stosownie do treści art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, uchwała organu powiatu sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

Wobec powyższego wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należało orzec jak na wstępie.

Powyższe rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135), za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego w terminie 30 dni od dnia jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

Wojewoda Łódzki

Dorota Ryl

Do wiadomości:

Zarząd Powiatu Radomszczańskiego